

УВОД

Бедността, бавния икономически растеж, както и неравномерното разпределение на доходите (един от елементите на социалната поляризация) и богатството са ендемична проблеми в африканските страни. Всъщност, Африка е направила най-малък напредък в подобряването на стандарта на живот сред развиващите се региони в света. Слабото икономическо представяне не е ограничено до бедните на ресурси страни от региона на Сахел. Тя също е характерна за богатите на ресурси държави като Демократична република Конго и Нигерия. Обикновено слабото икономическо развитие е широко съчетано с корупция или чувството за широко разпространена и все по-голяма корупцията в африканските страни. Въпреки, че някои критици могат да поставят под въпрос доколко обективни са класации като „Transparency International”, там съществуват анекдотични доказателства, че корупцията е широко разпространена.

В настоящата разработка ще се опитаме да представим ролята на корупцията върху икономическия растеж и разпределението на доходите в Ботсвана. Целта на икономическото развитие е да се увеличи стандарта на живот и благосъстоянието на всички граждани в страната. Подобренията в качество на живот включват повишено материално благосъстояние, разширяване на неговото разпространение, както и разширяване на кръга от възможни избори пред всички граждани. Всичко, което блокира шансовете за подобряване на качеството на живот за всяка група от граждани, особено бедните, блокира шансовете за икономическо развитие и може да забави икономическия растеж.

Аз се съсредоточавам върху африканските страни по няколко причини. Първо, с няколко изключения, корупцията в африканските държави има системен характер. Фокусирайки се върху африканските страни позволява да се изучат последиците от системната корупция върху икономическото развитие. Африканските страни като цяло са склонни да имат слаби и крехки институции. На второ място, частният сектор в африканските страни е относително малък и слаб в сравнение с икономиките на други места. Корупцията е вероятно да изостри неефективността на големите държавни сектори като по този начин допълнително се забавя развитието при такива обстоятелства.

1. ХАРАКТЕРНИ ОСОБЕНОСТИ НА БОТСВАНА.

Ботсвана е известна като чудо за икономически растеж, тъй като това е страната, която е преживяла най-бързия дългосрочен икономически растеж в света през последните четири десетилетия. Успешният ѝ рекорд в растежа е в съчетание с една добре функционираща държавна структура, където 40% от БВП са разходи на правителството за социално развитие, основна инфраструктура, здравеопазване и образование. Междувременно институционалната структура на Ботсвана е бил поставяна под въпрос и остро критикувана. Твърди се, че страната все още има да извърви дълъг път преди да бъде икономически и социално развита. Основните причини за безпокойство са свързани с т.нар. „диамантена зависимост”, липса на икономическа диверсификация, развитие на градските райони, неравномерно разпределение на ресурси, ограничения за демократичната система, дискриминацията на малцинствата, господството на съществуващия политически и икономически елит, както и провала в борбата с епидемия от СПИН.

Комбинацията от икономическия успех и социалното развитие е довело до това учените да разглеждат Ботсвана в условията на африканска развиваща се държава, което е установяване на близка връзка с държавите от Източна Азия в развитието. Аналитичната концепцията на развиващата се държава има някои много специфични характеристики:

- а) това е планирана капиталистическа икономика подкрепяща на правата на частна собственост и пазарните отношения;
- б) тя активно насърчава развитието на частния сектор;
- в) тя налага силова и целенасочена стратегия по индустриализация ;
- г) тя се ангажира да постигне икономически растеж и структурна трансформация чрез индустриализация и диверсификация на икономиката;
- д) държавните фактори в основата на процеса на трансформация са предимно членове на независимата и целенасочена бюрокрация.

В настоящата разработка твърдя, че този модел на развитие не е подходящ за страната, поради продължителната природно-ресурсна зависимост, неуспеха да се изгради силен частен сектор, липсата на задълбочени стратегии за индустриализация и тясната връзка между правителствената бюрокрация и елита на страната.

Затова считаме, че за обяснение на връзката между икономическия растеж..... е по-подходящо да се използва друга концептуална рамка за анализ на икономически растеж и развитието на обществото в страната. Такава е т.нар. „gate-keeping state”, която е представена от Фредерик Купър (2002). Тя се отличава с:

- а) ограничени държавни амбиции;
- б) зависимост от природните ресурси;
- в) популяризация на обществото;
- г) ограничено социално развитие;
- д) доминация на държавата в икономиката;
- е) контрол на държавата от икономически и политически елит на основата на политическо влияние чрез подкупи.

Въпреки че има дихотомична връзка между двата държавни модели, отделните държави могат да бъдат в преход между тях, въпреки, че Ботсвана не е в такъв преход.

2. ИКОНОМИЧЕСКИЯ РАСТЕЖ И СОЦИАЛНАТА ПОЛЯРИЗАЦИЯТА.

Ботсвана има едно от най-високи различията в нивото на доходите в света с националния коефициент Джини от 0.54 (UNDP 2012: 7). Приблизително 23,5% от населението в момента живее под 1 USD на ден (UNDP 2012: 7). Освен това, според доклади в продължение на десетилетия се наблюдават случаи на преобладаващата и дори увеличаваща се бедност в селските райони и поляризация на ресурси. Все по-неравно разпределение на ресурсите и доходи е комбиниран с 18% безработица през 2005/ 06.

Бавният икономически растеж в съчетание с увеличаване на неравенството е довело до създаването на двойно общество в Ботсвана. Днес, 75 % от населението живее в градските райони (UNDP 2012), което прави страната в една от най-урбанизираните страни в Африка. Докато богатството от националните ресурси на диаманти е концентрирано в модернизирани на градския сектор, то селските райони са са маргинализирани. Съществува дихотомична връзка между селските и градските райони, както и между градските бедните и градската богатите граждани.

Отношението към неравенството и бедността се коренят в нормативните ценности и съществува приемане на нарастващите различия между противоположните полюси на богатите и бедните, които се наследяват в съществуващите социални ценности. Поляризация се приема толкова дълго, доколкото са изпълнени основните нужди на бедните. Съвременните неравенства изглежда са присъщи на социално-икономическата структура с връщане назад в историята. В общества с институционално неравенство, правителствените политики са склонни да изберат елити по различни начини, докато се отричат равните възможности за по-голямата част от населението.